

Posudek diplomové práce

Jitka Císařová, Památkářská činnost Kamila Hilberta (1869-1933).
Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice, 2012

Předložená práce je věnována restaurátorské činnosti architekta Kamila Hilberta, jenž se v Čechách jako jeden z prvních snažil při obnovách četných stavebních památek důsledně prosazovat do praxe moderní památkové zásady, formulované na začátku dvacátého století příslušníky vídeňské školy dějin umění – Aloisem Rieglem a Maxem Dvořákem.

Práce Jitky Císařové je svědomitě nabádaná, logicky strukturovaná, stylisticky a jazykově hezky sepsaná. Autorce se podařilo památkářskou činnost Kamila Hilberta zasadit do širšího teoreticko-praktického kontextu středoevropské památkové péče na přelomu devatenáctého a dvacátého století. Poučena znalostí bohaté starší i recentní literatury dokázala autorka jasně a srozumitelně argumentovat Hilbertovy postoje v jednotlivých v práci sledovaných pražských i mimopražských (opravy středověkých kostelů v Čáslavi, Lounech, Kouřimí, Mělníku, Plzni aj.) restauračních kauzách. Práce vyrostla na bohaté pramenné základně; autorka rešeršovala písemnosti z fondů Památkový úřad Vídeň (Národní archiv), Archivu Pražského hradu, Literárního archivu PNP, architektovy pozůstalosti v Archivu NTM, a dále materiály z několika oblastních a městských archivů, schraňujících plány a spisovou dokumentaci k Hilbertem uskutečněným restauracím sakrálních i profánních památek na českém venkově.

K rozpravě při obhajobě:

1.) Při četbě některých pasáží se lze jen stěží ubránit myšlence, zda pisatelka Hilbertovu roli průkopníka moderních památkových přístupů při obnovách starších stavebních památek v Čechách jaksi programově nepřeceňuje. Opravdu byl Hilbert tak osamoceným „*prvním tvůrcem, který v českých zemích prováděl skutečně odborný a důkladný stavebně historický průzkum a jehož studium památek nesloužilo pouze k doložení starobylosti jednotlivých objektů, nýbrž bylo výsledkem snahy obsáhnout památku jako celek a zasadit ji do kontextu vývoje*“? (s. 28) S tvorbou dalších památkářsky aktivních architektů téže doby, provádějících restaurace starobylých staveb podobně šetrně a k pestrosti historického vývoje dané stavební památky ohleduplně, nejsou v práci - ke škodě věci - Hilbertovy kostelní opravy příliš komparovány.

2.) Za unáhlenou považuji autorčinu tezi o tom, že „*na venkově bylo prosazování moderních /památkových – pozn. PP/ názorů snazší než v centru*“ (s. 52). Znalost průběhu řady památkových kauz ve východních Čechách v téže době ukazuje, že tomu bylo spíše naopak.

3.) Zdá se mi, že autorka místy nedoceňuje vliv dobově poplatných estetických kánonů (např. ideje malebnosti) na Hilbertovy památkářské počiny. K tomuto aspektu dobové estetiky přelomu 19. a 20. století a jejím konexím k architektonické tvorbě viz např. glosa R. Švácha, *Architekti jako interpreti*. In: R. Chadřaba et al. (eds.), *Kapitoly z českého dějepisu umění II*. Praha: Odeon, 1987, s. 206.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení známkou: **výborně**.

V Pardubicích 10. srpna 2012

Mgr. Pavel Panoch, Ph.D.